

גיבוש תכנית לאיתור, מניעה וטיפול לצמצום האלימות במשפחה על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

הצעה להחלטה

מחליטים, עקב התגברות תופעת האלימות במשפחה בשל משבר הקורונה ובהמשך להחלטות ממשלה מס' 1249 מיום 10.3.2016, מס' 2820 מיום 7.7.2017 ומס' 4439 מיום 6.1.2019 בנושא הצגת תכנית פעולה ליישום המלצות ועדת המנכ"לים למניעה וטיפול בתופעת האלימות במשפחה (להלן: התכנית) והרחבת הפעילות לצמצום האלימות במשפחה:

1. להטיל על שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לגבש תכנית פעולה לשיפור האיתור והמניעה של תופעת האלימות במשפחה ולטיפול והמענים בתופעה במטרה לסייע בידי הסובלים והסובלות ממנה לצאת ממעגל הסיכון והפגיעה בהצלחה. התכנית תתייחס לאבני היסוד הבאות:

א. **איתור, זיהוי ויישוג:** איתור ומניעה באמצעות ישוג ויצירת קשר פרואקטיבי עם משפחות שעלולות להיות בסיכון מוגבר למעורבות בתופעות של אלימות במשפחה על ידי היחידות העירוניות לאלימות במשפחה. באמצעות נותני שירותים ממשלתיים, גורמים קהילתיים, וכלים חדשניים דיגיטליים או אחרים, עוד בטרם או במקביל לפנייתם לטיפול במחלקה לשירותים חברתיים. המלצות הנוגעות לאיתור וזיהוי קהילתי ופעולות מניעה קהילתיות עירוניות יגובשו בתיאום עם המשרד לחיזוק וקידום קהילתי.

ב. **התערבות מונעת, כלי אכיפה וטיפול בפוגעים:** בחינת דרכים שיאפשרו הערכת מסוכנות של הפוגעים טרם חזרתם לקהילה, ואפשרויות להרחקה במסגרת ההליך המשפטי ולאחריו ובכלל זה בחינת הצורך בהסדרה משפטית מתאימה, וזאת בשיתוף עם שר המשפטים, והשר לביטחון הפנים. זאת לצד מיפוי האפשרויות הטיפוליות והשיקומיות לפוגעים, והתאמתן לצרכי מניעה אקטיבית של פגיעה נוספת.

ג. **הגברת התיאום בין גורמי הטיפול והאכיפה השונים:** חיזוק הממשקים בין הגורמים השונים הבאים במגע עם בני המשפחה הסובלים מאלימות במשפחה או עם הפוגעים, לרבות גורמים ממשלתיים, גורמים קהילתיים, ועמותות חברתיות. מיפוי חסמים להעברת מידע בין המערכות הציבוריות המטפלות, ובחינת דרכי התרתם, וזאת בכפוף לדינים הנוגעים לפרטיות ובכפוף להוראות כל דין ובשיתוף עם שר המשפטים.

ד. **התאמת הטיפול לאוכלוסייה:** זיהוי קבוצות האוכלוסייה וקבוצות המטופלים השונות הסובלות מתופעת האלימות במשפחה, והתאמה, במידת האפשר, של תכניות הטיפול השונות לצרכיהן הייחודיים, על מנת לספק מענה מגוון ויעיל ככל הניתן לסובלות ולסובלים מהתופעה.

ה. **מיצוי זכויות:** סיוע אקטיבי במיצוי זכויות וחיבור לשירותים נוספים לרבות ייעוץ משפטי.

- ו. הגדרת מדדי תוצאה ויעדים תוצאתיים לתכנית: בהתאם לסעיף 3 בהחלטת ממשלה מספר 4439 מתאריך 06.01.2019 בנושא הרחבת הפעילות לצמצום תופעת האלימות במשפחה על ידי משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים; התכנית תכלול מדדי תוצאה מוגדרים וכמותיים, ברי השוואה לאורך זמן ובין אוכלוסיות שונות, וזאת על מנת לאמוד את יעילות המענים, לשפר את השירותים ולייעל את האמצעים השונים להשגת התוצאות הרצויות. מדדי התוצאה ייאמדו באופן רציף לאורך התכנית ויפורסמו לציבור.
2. להטיל על שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים למנות צוות בין-משרדי מיוחד שימליץ וייעץ לו בתחום האלימות במשפחה, בדגש על אבני היסוד של התכנית המפורטים בסעיף 1.
 - א. בצוות יהיו שותפים נציגים מקרב עובדי משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, משרד ראש הממשלה, החינוך, משפטים, ביטחון הפנים, חינוך וקידום קהילתי, שוויון חברתי ואוצר, אשר ימונו על ידי השרים הרלבנטיים, וכן נציג משטרת ישראל ונציג שירות בתי הסוהר שימונו על ידי השר לביטחון הפנים, וישמעו בו הצעות והערות מהציבור הרחב.
 - ב. המלצות הצוות תוגשנה לשר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. המלצות הצוות שבתחומי האחריות של שר המשפטים תוגשנה גם לשר המשפטים לצורכי בחינת הסדרה משפטית. המלצות הצוות שבתחומי אחריות השר לחיזוק וקידום קהילתי יוגשו גם לשרה לחיזוק וקידום קהילתי. המלצות הצוות הנוגעות לתחומי אחריותו של השר לביטחון פנים יוגשו לשר לביטחון פנים ולא יקודמו אלא באישורו של השר לביטחון פנים.
 - ג. הצוות המיוחד יעבוד בתאום עם הועדה הבין-משרדית הקבועה ולא יבוא במקומה.
 - ד. ככל שיהיו השלכות תקציביות הנובעות מההמלצות, על הצוות או על המשרדים השותפים בו יהיה להצביע על מקורות תקציביים ממשלתיים למימון הצעדים במסגרת ההמלצות שתוגשנה.
3. סעיפים העוסקים בדיווח והעברת מידע יהיו בכפוף להוראות כל דין.

גיבוש התכנית והמלצות הצוות יובאו בפני הממשלה לקראת אישור חוק התקציב לשנת 2021. המלצות בתחום אחריותו של שר המשפטים, ככל שיהיו, יובאו בפני הממשלה בתום שלושה חודשים או לקראת אישור חוק התקציב לשנת 2021, המאוחר מביניהם.

דברי הסבר

ממשלת ישראל החליטה בעבר על מספר צעדים ותכניות למאבק בתופעת האלימות המשפחה. זאת, בין השאר, בהחלטות מס' 1249 מיום 10.3.2016, מס' 2820 מיום 7.7.2017 ומס' 4439 מיום 6.1.2019. בשנה האחרונה מתמודדת ישראל עם משבר הקורונה, אשר נותן את אותותיו בהיבטים בריאותיים ובהיבטים חברתיים-כלכליים נרחבים. בין השפעותיו החברתיות של הנגיף ושל ההגבלות החברתיות אשר הגיעו בעקבותיו, נרשם זינוק של 270% בפניות אשר התקבלו בלשכות לשירותים חברתיים בנוגע לאלימות במשפחה מתחילת שנת 2020, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הזינוק בפניות מעיד על כך שהתופעה התרחבה בפרק זמן זה, וגורמי המקצוע בתחום מניחים שהיקפה גבוה עוד יותר מזה המדווח.

כדי לטפל בצרכים העולים מן השטח בצורה מיטבית, נדרשים מענים מידיים נוספים על אלה הקיימים כיום, שירחיבו את היקף הטיפול בנפגעי אלימות במשפחה ויתנו מענים חדשניים בתחום הליווי והטיפול, הן לנפגעים והן לפוגעים, וכן שיעזרו במיגור התופעה.

מוצע להטיל על שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים לגבש, בשיתוף עם המשרדים הנוגעים בדבר, מענים בתחום האיתור והזיהוי, בתחום המניעה, בתחום זיהוי והתאמת המענים לאוכלוסיות ממוקדות ובתחום מיצוי הזכויות.

לצד זאת מוצע להקים צוות בין-משרדי מיוחד אשר יעץ לשר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים בנוגע לכלים המדויקים שיש להפעיל על מנת לממש פתרונות ומענים אלה, ויאתר את הכלים הקיימים כבר בשטח ושיש לאמצם לשפרם או לחזקם.

מוצע להטיל על שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים להביא את המלצותיו בפני הממשלה במועדים האמורים בהצעה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי. ייתכן שהמלצות הצוות הבין משרדי יכילו המלצות בעלות השפעה כלכלית.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר המשפטים - תומך

שר החינוך – תומך

השרה לחיזוק וקידום קהילתי – תומכת

השרה לשיוויון חברתי – תומכת

שר האוצר - תומך

השר לביטחון פנים -תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטות ממשלה מס' 1249 מיום 10.3.2016, מס' 2820 מיום 7.7.2017 ומס' 4439 מיום 6.1.2019.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד יחס ההצעה

אין מניעה משפטית לקידום ההצעה. רצ"ב חוות דעת משפטית.

סיווגים

סיווג ראשי: ביצועי

תחום פעולה עיקרי: חברה וכלכלה

מוגש על ידי שר העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

י"ח בחשון התשפ"א
05 בנובמבר 2020

חוות דעת משפטית חלופית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

הפעלת כלים חדשניים והרחבת מענים קיימים לשם צמצום תופעת האלימות במשפחה

תמצית ההצעה בחתימתם לחיבטיה המשפטיים:

ההצעה מבקשת להוביל לגיבוש מענים שמטרתם להפחית את תופעת האלימות במשפחה. לצורך כך מבקשת ההצעה כי יובאו בפני שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים הצעות יישומיות בתחומים הבאים:

1. איתור אקטיבי של אנשים שהינם קרבנות לאלימות במשפחה;
2. העלאת מודעות בקרב הציבור, בכלל, ואנשי מקצוע, בפרט, אודות החשיבות באיתור קרבנות אלימות במשפחה והפנייתם לטיפול;
3. חיוק ממשקי הטיפול בקורבנות בשלב הפנייה והקשר עם המשטרה;
4. הגדלת השירותים לקרבנות אלימות במשפחה ודיוק השירותים הקיימים הן בטווח המיידי והן והן לטווח הארוך;
5. בחינת הסדרים משפטיים שיקדמו את הפחתת המסוכנות של הפוגעים, בין היתר, על ידי הפניה פתרונות שיקומיים;
6. הגדלת מענים שיקומיים לפוגעים שיסייעו בהפחתת האלימות;

לצורך כך, יוקם צוות בין משרדי שיבחן את הסוגיות הנדרשות ויגיש לשר המלצות יישומיות.

המלצות פעולה שיגובשו על ידי שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, בהתאם לני"ל, יובאו בפני הממשלה במועדים הנקובים בהצעה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת החלטה נוגעת להם:

משרד ראש הממשלה – אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.

משרד המשפטים – אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.

לשכת היועצת המשפטית

רונטי | ronity@molsa.gov.il | www.molsa.gov.il | קפלן 2, קריית הממשלה, ירושלים
| טלפון: 02-6752338, 2876, 2898 | פקס: 02-5085580

**משרד העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים**
חוסן חברתי לישראל

המשרד לבטחון פנים – לא התקבלה.
המשרד לחיזוק וקידום קהילתי – אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.
המשרד לשיוויון חברתי – אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.
משרד האוצר – אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שחשד העומד בראשו מגיש את ההצעה:
אין מניעה לאשר את ההצעה.

עו"ד רינת וייגלר

היועצת המשפטית

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

לשכת היועצת המשפטית

לשכת היועצת המשפטית | ronity@molsa.gov.il | www.molsa.gov.il | קפלן 2, קריית הממשלה, ירושלים
| טלפון: 02-6752338, 2876, 2898 | פקס: 02-5085580